

NAŠA MOČ

LIST ZA ČLANE VZAJEMNE ZAVAROVALNICE V LJUBLJANI

 Izhaja dvanaestkrat na leto. — Celoletna naročnina za člane Vzajemne zavarovalnice Din 1[—], za vse ostale Din 16[—]

Izdaja: Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani. — Uredništvo in uprava v Ljubljani, Miklošičeva cesta 19, telefon 25-21 in 25-22.

LETNIK II.

JUNIJ 1937

ŠTEV. 6

O krstih, birmah in porokah

Prva zgodba.

Botro Mino v naši vasi vsakdo pozna. Sedaj je že v letih in malokdaj prikreva iz hiše. Takole proti večeru ob lepih pomladnih ali poletnih dneh poseda pred hišo v širokem naslonjaču. Tedaj se zbere okrog nje pol vasi in v pobožni zbranosti poslušajo njeno pretetano besedo, ko govori o davnih dneh svoje mladosti. Ni ga v vasi, ki ne bi na Mino pomislil s plemenito mislijo. Saj ji je polovica vaščanov dolžnikov iz najnežnejše mladosti. Mina je namreč v botrinji s celo vasjo. Nobena hiša ni bila nikdar v zadregi za krstno botro, dokler je bila Mina še čvrsta. Tudi Mina je v svojih dekliskih letih sanjala o družini in toplem družinskem ognjišču. A Mlinarjev Jaka je bil še pravi čas pokazal, da ga je skominalo le po Minini doti. Mina se ga je pametno otrešla. Toliko ji je pa bila ljubezen le razviharala sree, da si je rekla: »Jaka je bil moja prava ljubezen. Čeprav je ni bil vreden, nanj vendar ne bom pozabila. V duhu in molitvi ga bom spremljala skozi življenje, da mu pomagam vsaj dušo oteti.« In res je od takrat dalje mlada Minca in kasnejša botra Mina poznala le dvoje: molitve in dela ljubezni do bližnjega.

Med najbolj ljuba dela ljubezni je štela skrb za porodnice in novorojenčke. Kaj čuda, da so jo ljudje v vasi želeli za botro. In ona je to dolžnost vršila s skoro duhovniško resnostjo. Porodnice so bile deležne vseh dobrot, ki so si jih njih izčrpana telesa pozelela. In svojih malih varovancev se je ob rojstnih dneh spominjala s sto in sto mičnimi malenkostmi: temu je kupila igračo, onemu, ki je hodil že v šolo, knjigo, temu spet uro in drugega mnogo.

Ko je čutila, da se ji bliža večer življenja, je v dolgih nočeh brez spanca gledala pred seboj dva rodova, ki jih je ona pozdravila ob prihodu na svet, jih spremljala h krstnemu kamnu in jim neštokrat pripravila toliko bučnega veselja s svojo darežljivostjo. Vedno bolj jasno je videla, da je prav za prav storila zares kaj vrednega le z duhovnimi dobrotami. Kar pa je izdala v denarju — in tega je bilo mnogo, mnogo — ni rodilo ničesar trajnega, ničesar učinkovitega.

Mina je bila razumna ženska. Čim je čitala o blagodatih »Karitase« zavarovanja, se je med prvimi zavarovala za pogreb. Tako je prišla v stik z zavarovanjem. In mnogo je o njem razmišljala. Pa je nekega večera takole pametno modrovala:

»Da mi je danes pet in dvajset let kot takrat, ko sem bil privrkat botra! Res, porodnici je putka in kurja juha potrebna, a koliko sem izdala brez haska za male! Danes bi vsakemu položila v zibelko zavarovalno polico. Ne za bogve kako visoko vsoto. Vsako leto bi odrajtala premijo. Ko bi moji varovančki odrasli, bi imeli denar, denar, ta prešmentani denar. Tako pa smo sedaj reveži vsi, oni in jaz. Morda bodo sedanje botrice bolj modre!«

Koliko botrov in botric se bo ob Minini zgodbi zamislilo? Ali ne slutijo, koliko trajne hvalečnosti si bodo pridobili, če bi namesto nesmiselnih darov

poklonili novorojenčku polico! In še to naj pomislijo, da je ta sicer najučinkovitejši način obdaruvanja kljub vsemu najcenejši!

Druga zgodba.

Pred leti je že bilo. Železniški uradnik in dober moj prijatelj Pika je imel sinka, v drugo gimnazijo je že hodil in Peter mu je bilo ime. Pa so prišli binkoštni prazniki in prijatelj Pika mi je dejal: »Janez, prijatelja sva, pa sem mislil, čemu bi druge nadlegoval zaradi botrstva pri birmanju mojega Petčka. Saj prevzameš, ne?« — Sem dejal: »Prijatelja sva, veš, da grem za botra.«

(Rekel sem tako, a moje misli so bile težke. Birmanski boter, to je ura, pojedina, morda še obleka in čevlji. In potem boš vse življenje — boter. Petčku in Petru bo manjkalo to, potem ono. In boter jih bo slišal. »Kaaaj, prava reč takle boter. Poniklano uro mi je kupil, pa misli, da je storil bogvekaj. Sedaj me pa ne pozna, ko sem v sili.« In v sili bo Peter kar naprej.)

Sreča mi je bila mila. Imam prijatelja, Božo mu je ime in zastopnik Vzajemne zavarovalnice je. Potožil sem mu svojo bridkost glede boterstva. »Hahahahaha,« se je Božo zarežal, da sem se ustrašil. »Ali te nič drugega ne tišči? Tu je pomoč kaj lahka. Takole bova naredila: Ti se zavaruješ v korist Petčku. Po birmi mu v krogu njegove družine slovesno izročiš polico, seveda v lepi listnici, kot ti jo da le Vzajemna. Poleg police bo kajpak potrdilo, da si prvo premijo že plačal. Morda napišeš še ganljivo pismo, da boš tudi nadaljnje premije v redu plačoval. Birmanec te bo sicer debelo gledal, a na to ne porajtaj. Če boš pa prijatelju Piki stvar prav obrazložil, bo tvojega darila čisto posebno vesel.«

Čeprav sam Božetu nisem kaj pridaj verjel, ker sem mislil, da mu gre le za zaslužek, sem predlagano zavarovanje vendarle sklenil. Da bi bili videli Piko, njegovo ženo Pepo in birmanca Petčka, ko sem med kosilom po birmi izlekel namesto birmanske ure polico! Kaj takega niso pričakovali. Ogledovali so polico z vseh strani, a vedno in vedno jim je pogled obitljal na številki »10.000 din«. Petčku sem pa tole povedal:

»Vidiš, Peter, sedaj si star 12 let in v šolo hodiš. Karkoli potrebuješ, ti preskrbijo ljubeči te starši. Ti bi seveda rad uro. A čemu ti bo? Zjutraj te zbudi mamica in te pravočasno pošlje v šolo. Če ne gre vse gladko, ti uro navije očka, saj veš, katero uro mislim. In tako bo še dolgo, vse dotlej, dokler ne dorasteš. Takrat se boš moral postaviti na lastne noge. S čim, ha? In na tista leta sem mislil, ko sem ti poklonil polico. Dobro jo shrani. Čez 10 let pa se oglasi z njo pri Vzajemni zavarovalnici in jo zamenjaj za 10.000 din. Tudi če bi jaz prej umrl, ti bo Vzajemna zavarovalnica celo vsoto izplačala.«

Petrček se je kmalu utolažil, polico pa dal (Nadaljevanje na 2. strani.)

Podpisani člani Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani izrekamo

JAVNO ZAHVALO

teji naši domači zavarovalnici za solidno ocenitev po požarih nam nastale škode ter za točno in kulantno izplačilo odškodnine. Kdor pri domači Vzajemni zavarovalnici še ni zavarovan, naj ve, da smo se prepričali, kako zelo ta zavod čuti z našo nesrečo.

- Zonta Josip, Drašča vas 21 pri Zagradcu (4. 4. 1937).
 Brodnik Ivana, Lomno 16 pri Krškem (9. 4. 1937).
 Hranilnica dravske banovine v Mariboru (24. 4. 1937 v Litmerku pri Ormožu).
 Slapšak Mihael, Hauptmanca 56 pri Ljubljani (13. 4. 1937).
 Hranilnica in posojilnica v Hotedršici (27. 4. 1937).
 Dolenc Jože, Delnice 22 pri Škofji Loki (24. 4. 1937).
 Zupanič Frane, Gerečja vas 58 pri Ptuj (16. 4. 1937).
 Prostovoljno gasilno društvo v Tepanju (15. 4. 1937).

Iz šolske naloge. Na bregu ob potoku je deklica molzla kravo, a v vodi se je videlo vse narobe.

Tudi Vi

potrebujete manufakturno blago za sebe in svojo družino. Če hočete biti dobro postreženi z blagom za moške ali ženske obleke, s kotenino, delenom, tiskovino, rutami, cefirjem, oksfordom in drugim, se zglasite v trgovini, kjer kupuje toliko ljudi v svoje popolno zadovoljstvo. Ta trgovina je

manufaktura

JOS. RAVNIKAR
LJUBLJANA, Pogačarjev trg 3

Pri »Škofiji« (prej pri »Jurju«)

Prav poceni in dobro Vas bomo postregli. Pridite, pričakujemo Vas!

XVII. SPOMLADANSKI LJUBLJANSKI VELESEJEM

bomo imeli kot 34. velesejsko razstavno prireditel od 5. do 14. junija 1937.

Največja izbira predmetov industrijske in obrtniške proizvodnje. Razstava pohištva. Razstava avtomobilov. Razstava poljedelskih strojev. Razstava tobačnih izdelkov monopolne uprave. Razstava male obrti. Lovska razstava. Živalski vrt. Razstava malih živali. Vzoren sadni vrt. Moda. Polovična voznina na železnici. Na odhodni postaji kupite poleg cele vozne karte še rumeno železniško izkaznico za din 2[—]. Pri blagajni na velesejmu dobite potrdilo o obisku, nakar Vam vozna karta velja za brezplačen povratek. Pojdite in ogledajte si ljubljanski velesejem!

Ne vemo ne ure ne dneva...

V zadnjem času je »KARITAS« izplačala
cele zavarovalne vsote
ob smrti sledečih članov in članic:

Travnik Marija, Ljubljana, Stari trg 11a;
Grablšek Franc, Vrhnik 384;
Slatnar Jožef, Ljubljana, Koseskega 24;
Jesenovec Pavel, Podlipa 45;
Pirtovšek Neža, Skorno 12, p. Šoštanj;
Teršek Franciška, Harje 28, p. Laško;
Gorenjak Ivan, Maribor, Krčevina, Za Kalvarijo 16;
Grobjar Franciška, Čemšenik-Trojane;
Hočevar Marija, Struge na Dol. št. 3;
Terglav Ivan, Polzela 19;
Benda Ivana, Zg. Bruik 75 pri Kranju;
Škerget Matija, Gor. Krapje 21, p. Ljutomer;
Vrhune Marija, Ljubljana, Novi trg 4;
Lordani Franciška, Ljubljana, Japljeva 2;
Višner Gašper, Rošpoh 171 pri Mariboru;
Šeber Franc, Ljubljana, Rožna ul. 5;
Flis Jože, Smarčna 4, p. Boštanj;
Šarabon Vincenc, Tržič, Pot na pilarno 11;
Suntner Franc, Ogļjenšak 6, p. Zg. Poljskava;
Veršaj Marija, Podšitarjevec 3, p. Litija;
Wohl Neža, Maribor, Ribiška 2;
Jeriha Ana, Vevče 45;
Kosec Franciška, Dobeno 8, p. Mengeš;
Zakonjšek Franciška, Sv. Miklavž 35, p. Sv. Jurij
ob Taboru;
Koebek Julijana, Gačnik 5, p. Pesnica;
Mažgon Jože, Cirknik 13, p. Mirna na Dol.;
Kovač Katarina, Podsmreka 14;
Zorko Ignac, Lušička vas 8;
Kos Pavel, Zg. Radvanje;
Kristanič Andrej, Maribor, Vegova 18;
Marolt Marija, Babna gora 18;
Juder Julijana, Sv. Kungota pri Mariboru;
Remer Franc, Dolgoše 73. — Ker se je pri grad-
nji neke stavbe smrtno ponesrečil, je »KARI-
TAS« izplačala dvojno posmrtnino.
Horvat Jožef, Žižka 30, Prekmurje — je bil brez-
plačno zavarovan, ker sta zavarovana njegov
oče in mati.

V aprilu 1937 se je prijavilo v »KARITAS« —
608 novih zavarovancev.

»Karitas«.

LJUBLJANSKI VELESEJEM OD 5. DO 14. JUNIJA

bo obiskovalcem nudil mnogo novega in zanimivega. Z obilico razstavljenih predmetov, tako strojev, kovinskih, papirnih, kemičnih, živilskih, usnjenih izdelkov in drugega blaga, podajata naša domača industrija in obrt pregled o svojem delu in napredku v preteklem letu. — Za posetnike zlasti privlačna pa bodo še posebne razstave: Razstava poljedelskih strojev. Vzoren sadni vrt, zasajen z najlepšimi sadnimi drevesi, ki ga je uredil poznani sadjar Frido Lenard. Razstava malih živali, ki jo priredi društvo »Živalca«, Lovska razstava, ki bo pokazala v skrbeni obliki stanje slovenskega lovstva ter stalež divjadi po kakovosti in gostoti, nadalje zgodovino lovstva, lovsko opremo, lovsko statistiko, gospodarsko vrednost lova i. t. d. Na tej razstavi se bodo izbrali predmeti, ki bodo potem poslani na svetovno lovsko razstavo v Berlin. V priključku lovске razstave bomo videli živalski vrt, v katerem bodo zastopane množične vrste dlakaste in pernate divjadi naših gozdov. — Razstava pohištva in avtomobilska razstava bosta nudili bogato izbiro najmodernejših kakovostno dovršenih in v ceni najraznovejših izdelkov v skladu z novodobnimi praktičnimi lastedki arhitekture in tehnike. — Gospodinjje nam bodo letos pokazale vzorno stanovanje, v katerem se more gospodinja res udobno in srečno počutiti. V sveži s to razstavo bo prirejena velika modna revija 3 krat dnevno, popoldne in zvečer. Tu bodo našli najboljše domače modni saloni, modistke, čevljarji in šiviljarne ter frizerji pokazali najmodernejše modne kreacije za dame in gospode, perilo, kopalne obleke i. t. d. Zanimivost te revije pa bo tudi še to, da bo poživljena z varietetnimi točkami mednarodno znanih umetnikov. Ljubljanska tobačna tovarna bo imela razstavo tobačnih izdelkov monopolne uprave, ki bo gotovo zelo privlačna. Razstavljeni ne bodo samo izgotovljeni tobačni izdelki, ampak bo podan tudi pregled tobačnih vrst, njih izvor, predelava tobaka in tobačne mešanice. Ko si boste vse to ogledali in si marsikaj zapomnili za poznejšo praktično uporabo doma, pa boste stopili na vinski oddelek velesejma, to je prostor, kjer se običajno shajajo znanci in prijatelji iz vseh krajev naše prostrane države, da obnove in utrdijo prijateljstva pri kozarcu dobrega vina in prigrizku. Številne godbe, plesišča, vrtljaki, avtodrom, tobogan in številne komedije bodo razveseljevale staro in mlado. — Priporočamo Vam, da ne pozabite obiskati ljubljanskega velesejma, ki bo letos od 5. do 14. junija. Na železnici imate 50% popust za potovanje od 31. maja do 14. junija, za povratek pa od 5. do 19. junija.

mamici v hrambo. Od takrat je poteklo 5 let. Sleherni mesec plačam za polico okrog štirih kovačev. Z lahkoto jih pogrešim, ker vem, da je pač malo botrov, ki bi mogli ob polnoletnosti svojega birmancea pokloniti 10.000 din. Sedaj šele vidim, kako nesmiselno ravna jo oni botri, ki si ob birmi povzročajo toliko skrbi s tem, kaj naj bi birmanceu kupili. In mnogokrat jih darilo stane lepe denarce, o darilu pa čez nekaj let ni duha ne sluha. Zato pa naj bi botri in botrice pravi čas poprašali pri Vzajemni zavarovalnici in ne dvomim, da mi bodo za ta nasvet hvaležni.

Tretja zgodba.

Ta je pa posebno lahko umljiva. Zato pa še zlasti premisleka vredna. Zaupal mi je zgodbo gospod Ladislav, mlad trgovec doli v nekem dolenskem trgu. V mestu se je izučil za trgovca ter poskušal v domačem trgu srečo z malo trgovino. Ko je hodil še kot vajenec domov na obiske, mu je uhajalo oko k Tončki, hčerki premožnega posestnika in usnjarija. S Tončko sta hodila v šolo, a takrat ona za Ladislava ni kaj dosti marala. Ko pa je Ladislav postal trgovski pomočnik in se razvil v stasitega fanta, tudi Tončka ni mogla ostati več ravnodušna. Dolga leta je trajala lepa ljubezen, za katero sta vedela le sama. Pa tudi za Tončko ne bi bilo nič kaj prijetno, če bi za njena nagnjenja zvedel njen oče Tomaž, mož dela in poštenosti.

Ko je Ladislav postal trgovčič, je stopil k očetu Tomažu in zaprosil za Tončino roko. Ker je Ladislav vedel, da ga vse šteje med trško gospodo, ni prav nič dvomil, da mu oče Tomaž ne odreče. Tem bolj se je čutil, ko se je začelo tole izpraševanje:

»Ali jo imaš rad, zares rad?«

»Nikdar nisem nikogar ljubil razen Tončke.«

»Hm, tako. In na kaj jo meniš vzeti, s čim jo oskrbeti, kako preživeti otroke, če jih bo ljubi Bog dal?«

Dr. Alojzij Kuhar, Ljubljana:

„Avstrija, ti pa svatuj ...“

Sestanek med avstrijskim zveznim kanclerjem in italijanskim ministrskim predsednikom v Benetkah zadnje dni meseca aprila je imel nepričakovano močan odmev po vsej Evropi. Tudi prejšnja leta so avstrijski državniki radi zahajali v Italijo. Najrajši med vsemi je tja zahajal sedaj skoroda pozabljeni knez Starhemberg, ki pa ga ni zanimala izključno le politika. A prav gotovo nobeden od prejšnjih sestankov med avstrijskimi in italijanskimi državniki ni povzročil toliko veljavnega političnih ugibanj kot ravno zadnji. Kaj se je zgodilo?

Zgodilo se je to, kar se zelo pogostokrat v zgodovini dogaja z malimi narodi, ki so za svoj obstoj navezani na pomoč drugih velikih držav, ki potem položaj izkoriščajo v svoje dobro. Avstrija ima to srečo ali nesrečo, da leži med obema najbolj razboritima velesilama v srednji Evropi, ki pa imata v srednji in vzhodni Evropi podobne želje po gospodarskem in seveda tudi političnem razširjanju. Italija sili od juga navzgor, Nemčija pritiska s svojo ogromno težo 70 milijonov ljudi doli na jug, kjer leži Italija. Mala Avstrija leži lepo na sredi in če je po njej stegovala svoje pohlepne roke oblastna Nemčija, jo je zaščitila Italija, če pa je Italija preveč pokazala svoj namen, da spravi Avstrijo pod svoje okrilje, si je zopet Nemčija na vso moč prizadevala, da to prepreči. Tako je postala Avstrija neka blazina sredi med dvema velikima druga proti drugi pritiskajočima državama in bi v rednih razmerah ravno zaradi tega lahko udobno živela na isti način kakor Švica, ki ima to prednost, da leži na tromejeju ne samo dveh, marveč treh velikih sil, Nemčije, Italije in Francije. Dokler je v Avstriji prevladoval izrazito protinemški duh in je Nemčija stremela za tem, da si Avstrijo enostavno priključi ter svoje meje potisne doli do italijanskih, je Avstrija uživala skoraj neomejeno varušvo Italije, avstrijski državniki so bili v Italiji prijetni gostje, italijanska armada pa je bila vedno pripravljena, da se potegne za avstrijsko neodvisnost, če bi jo veliki nemški sosedi ogrožali. Mussolini je to večkrat na glas povedal in ob priliki Dollfussove smrti, ki jo imajo na vesti nemški hitlerjevci, je to razpoloženje tudi dejansko pokazal, ko je postavil en cel zbor svoje vojske na avstrijsko mejo.

»Saj veste, oče Tomaž, trgovino sem odprl. Res, sedaj še ne nese kaj prida, a tako mislim, dva bi tudi trgovini več koristila.«

»Tako, tako. In če se ti kaj pripeti? Na primer, če bi umrl? Potem pa ostane Tončka in še otroci meni, ne? Veš, take ženske lahko naše punce (oče Tomaž jih je imel še pet) dobijo vsak dan in jaz bi jim vsem dal blagoslov, če bi hotel spraviti v znoj in težavah pridobljeno imetje na kant. Mislim, da se razumeva.«

»Ali, oče Tomaž, saj imam vendar trgovino.«

»Trgovino?! Trgovino, reci rajši. Kje so pa jamstva, da bo iz tvoje trgovine kdaj kaj? Ali nisi poznal Žagarja? Drugačnja je bila njegova trgovina, pa se je vse sesulo in stari Hribovšek si puli lase, kadar pomisli na dan, ko je svojo hčer dal Žagarju. In vrh vsega leži Žagar v bolnišnici in pravijo, da se živ več ne vrne.«

»Žagar je imel smolo; izgubil je zaradi ne-nadnega padca cen pšenici.«

»In ti, ti imaš seveda jamstva, da se ti kaj takega ne pripeti, ha? Ali si morda vsaj zavarovan?«

Takrat so se Ladislavu zablistale oči in že čisto majhen plamen upanja mu je v srcu spet živahneje zagorel.

»Da, tisto pa. Za 50.000 din pri Vzajemni zavarovalnici in prav danes sem plačal premijo za 3. leto.«

Tedaj je oče Tomaž segel Ladislavu v roko, mu jo stisnil, kot ni imel navade, in res odkrito rekel: »Ladislav, Tončka je tvoja. Fant, ki je že tako zgodaj začel skrbeti za bodočnost, bo skrbel tudi za svojo ženo in otroke.«

Danes je Ladislav že ugleden trgovec. Tončka njegova skrbna žena, a družinsko srečo jima ožarja leto dni stari sinček Slavko. Mnogokrat Ladislav in Tončka z ljubeznivo ogledujeta polico Vzajemne zavarovalnice. A sedaj se je prvi polici pridružila že tudi polica malega Slavkova.

Koliko manj gorja bi bilo na svetu, če bi starši pred poroko svojih otrok šli po poti očeta Tomaža!

Toda prišlo je drugače. V politiki vedno drugače pride, kot prorokujejo čustva. Prišel je čas, ko so veliki svetovni interesi Italiji rekli, da je zanje mnogo bolj koristno, če ima Nemčijo za prijateljico, ali če je vsaj nima za svojo nasprotnico. Ko si je Italija začela urejevati svoj abesinski imperij tam daleč v Afriki in ko je čutila, da se bo morala prej ali slej pripraviti tudi na bojna obračunavanja z Anglijo na Sredozemskem morju, je postalo Italiji jasno, da mora za vsako ceno napraviti mir za svojim hrbtom, ker bi poleg teže abesinskih skrbi in sredozemske napetosti ne mogla nositi še breme političnega nasprotstva z Nemčijo za svojim hrbtom. Z Nemčijo pa se je bilo mogoče sporazumeti le za ceno male Avstrije. Ne da bi Italija svojo nekdanjo varovanko kar naravnost prodala Nemčiji ter se je za vselej odrekla, kot se človek odreče svoje najdražje stvari, če ve, da si ž njo lahko pridobi dobro voljo kakšnega sitnega nasprotnika, ampak obljubiti je morala Nemčiji, da ne bo stavila nobenih ovir, če se v Avstriji mirnim putem hitlerjevci dokopljejo do oblasti, ter da bo nasprotno tudi sama prigovarjala avstrijskim državnikom, naj vodijo modro politiko tesnega sodelovanja z Nemčijo. Tega ne moremo imenovati prodajo, še manj seveda izdajo, a sprememba je bila dejansko toliko za Avstrijo samo, da se je začela zavedati, da jo tako rekoč potiskajo v nemško žrelo, a da za seboj nima več Italije, ki bi jo od nesreče odvajala.

Avstrija je šla iskati novih opor. Kajti brez tujih opor se na tako nevarnem kraju ne more ohraniti. Pogledala je po Podonavju in tamkaj je v prvi vrsti našla Češkoslovaško, ki leži tudi pred odprtim žrelom hitlerjevskega zmaja. Podobne usode kujejo zavezništva. Tako se je porajala misel, da bi Avstrija in Češkoslovaška hodili skupaj. Da bi to še lažje šlo, je šel avstrijski kancler celo tako daleč, da se je v javnem govoru v Burgenlandu odpovedal Habsburžanom, češ da jih Avstrija za svoj obstoj nikakor ne potrebuje. Ta odgovor naj bi Čehom olajšala pot na Dunaj. Toda Avstrija je šla še dalje in iskala opore tudi pri Francozih, ki jim ni moglo biti nič bolj prijetno kot to, da bi si v Avstriji za hrbtom Nemčije mogli odkriti novo zavezništvo, ki bi zavirala nemški pohod proti vzhodu in italijansko prodiranje

z juga v podonavsko Evropo. Tudi Anglija je bila o tem obveščena in je izpovedala svojo zadovoljnost, če bi se podonavsko politika v to smer zasukala. Začeli so govoriti o avstrijsko-madžarsko-češkoslovaški zvezi, ki bi imela namen postaviti v srednji Evropi nekakšen obrambni zid, ki bi Nemcem zastavil pohod proti vzhodu.

Potem pa je nenadoma prišla beneška konferenca. Hotela jo je v prvi vrsti Nemčija sama, čeravno na njej osebno ni imela ničesar iskati, ampak jo je od Italije zahtevala zato, da na njej svojo ožjo avstrijsko zavezništvo pokara in jo prisili, da se s stranpotov, na katere se je podala, vrne zopet nazaj v staro ograjo. Italija, ki je lani jeseni, ko je z Nemčijo podpisala svojo zvezo, obljubila, da bo na Avstrijo vplivala, da ne krene v kakšno politiko, ki bi bila Nemčiji neprijetna — zveza Avstrija-Madžarska-Ceškoslovaška pod pokroviteljstvom Francije bi bila za Nemčijo najbolj neprijetna stvar, ki bi si jo lahko mislili — je torej morala Schuschnigga poklicati v Benetke na sestanek in razgovor, prvič, da avstrijski kancler pojasni, zakaj je iskal stikov s češkoslova-

ško in francosko vlado, drugič pa zato, da mu pove, da je za Avstrijo trenutno najboljša, če se trdno drži italijansko-nemške zveze, ki da je zanj najboljša zaščitnica njene državne neodvisnosti. Schuschnigg je šel v Benetke, tam poslušal svarila italijanskih zaveznikov ter tudi njihove dobre nasvete, a vrnil se je baje trmast nazaj na Dunaj. Trmast v toliko, da ni hotel dati nobene obljube, da bo odslej bolj na razpolago za nemško ljubezen, in da bo še naprej iskal jamstev za neodvisnost svoje države, če se bo prepričal, da italijansko jamstvo ne zadostuje več. To so bile torej Benetke. Zanimivo poglavje v borbi Avstrije za samostojno življenje.

Pričakovali smo, da se bo po Benetkah Avstrija obrnila tudi k nam. Dolga leta na to že čakamo. Seveda čakamo tudi na predpogoje, ki morajo biti prej izpolnjeni. Med te predpogoje pa spada poštena, krščanska ureditev vprašanja slovenske narodne manjšine na Koroškem. Če in kadar bo Avstrija to rano zacelila, potem ni nobenega dvoma, da bo v Jugoslaviji našla oporni steber, ki nikdar ne bo odpovedal.

Pomembnejši spominski dnevi

2. junija 1848 se je pričel v Pragi slovanski kongres; trajal je do 13. junija. Naloga mu je bila, da določi slovanskim narodom tedanje Avstrije politični program. Zborovalci pa niso bili enotnega naziranja. Češki zgodovinar Palacky je zagovarjal obstoj Avstrije in je z Jugoslavi vred zahteval federacijo, manjšina z ruskim komunistom Bakuninom na čelu je bila pa za to, da Avstrija razpade. Med kongresom je prišlo v Pragi do pouličnih bojev; in ko je vojaški poveljnik knez Windischgrätz dal mesto bombardirati, se je kongres razšel.

3. junija 1810 je bil v Ceroveu pri Ljutomeru rojen Stanko Vraz, glavni slovenski »Ilir«; umrl je 14. maja 1851. Gibanje za kulturno in pozneje tudi za politično združitev južnih Slovanov so imenovali ilirizem, po starih Ilirih, ki so jih imeli pomotoma za prednike južnih Slovanov. Med Slovenci je imelo to gibanje številne prijatelje in nasprotnike. Najvnetejši bojovnik za ilirizem je bil Stanko Vraz, ki je bil hkrati tudi najboljši pesnik tega gibanja; Francé Prešeren se novi smeri ni pridružil.

8. junija 1508 je bil na Raščici pri Turjaku rojen Primož Trubar, protestantski reformator in prvi slovenski pisatelj; umrl je 25. julija 1586 v Nemčiji. Protestantizem je dal Slovincem prve tiskane knjige, ker so novoverci zahtevali, naj bo liturgični jezik vsakomur razumljiv in naj more vsakdo sam brati sveto pismo. Največ zaslug za slovensko slovstvo so si pridobili takrat Trubar, Krelj, Dalmatin in Bohorič. »Trubar je deloval kot duhovnik doma in na Nemškem. Leta 1551 je izdal katekizem in abecednik, ki sta prvi slovenski knjigi. Sledilo jima je še okoli 25 del: katekizmi, prevod novega zakona, pesmarice in podobno. Knjižni jezik je naslonil na govor svoje rojstne vasi. Trubar se je zavzemal za slovensko slovstvo in ima velike zasluge za ustanovitev protestantske glagolske in cirilske tiskarne v Urachu na Nemškem.«

15. junija 1389 se je bila na Kosovem polju bitka med Srbi in Turki. Sicer se je že osemnajst let prej videlo — po bitki ob Marici — kam gre razvoj balkanske zgodovine, a Marica je od Srbije proč in za Srbe ima pomen le Kosovo. Šele leta 1912, dobrih 500 let po Kosovu, se je Srbom zacelila rana, ki jo jim je bila ta bitka zadala; tudi tedaj je bilo pozorišče boja to krvavo polje.

18. junija 1901 je umrl pesnik Josip Murn, star šele 22 let. Njegovo pesniško ime je Aleksandrov. Napisal je zvezek pesmi; njegove pesmi so po večini čista lirika, ki podaja osebna občutja in vtise ob stiku z vnanjim svetom. Najlepše so kmečke pesmi; prim. Pesem o klasu, Kmečka pesem, Pa ne pojdem prek poljan.«

28. junija 1914 je bil izvršen v Sarajevu atentat na avstrijskega prestolonaslednika nadvojvodo Franca Ferdinanda. Ta atentat je bil povod za svetovno vojno, ki je trajala od 1. 1914 do 1. 1918 in koje posledice čutimo in nosimo še danes. Vzroki za izbruh svetovne vojske so bili globlji. V jeseni 1918 so bile vojne operacije ustavljene in pričela so se mirovna pogajanja, ki so trajala vobče do srede leta 1919, pogajanja med posameznimi državami pa še dalje. Potek vojne in vse, kar je bilo z vojno v zvezi, nam je vsem starejšim še prav živo v spominu.

28. junija 1919 je bil podpisan mir v Versailles (Versaju), ki ga moremo smatrati za zaključek svetovne vojske. Ta mir se da glede njegovih posledic in njegovega pomena primerjati z Dunajskim kongresom. Uetvaril nam je sedanjost Jugoslavijo, oziroma potrdil je to, kar je že faktično obstajalo. Umevno je, da so narod, ki so se čutili zaradi tega mirovnega sklepa prikrasani, proti Versaillesu (Nemčiji, Italiji, Mađarski itd.). Razen Jugoslavije sta nastali tedaj še dve večji slovanski državi: Češkoslovaška in Poljska. Največjo oporo imajo določbe versailleskega miru v Veliki Britaniji in Franciji, in eden glavnih njegovih stebrov so države Male zveze.

29. junija 1797 je bil rojen v Dobruču na Dolenjskem Irenej Friderik Baraga, poznejši škof in apostol Indijancev; umrl je 19. januarja 1868 v Marquette v Severni Ameriki. O plodonosnem delu tega izrednega moža je izdala Družba sv. Mohorja leta 1931 lepo knjigo, ki jo je spisal dr. Franc Jaklič. V knjigi je tudi pregleden zemljevid, tako da besedilo kaj lahko sledimo.

Prof. dr. Vinko Sarabon.

Kdo vodi naše zavarovalnice?

Prinašamo seznam vodilnih osebnosti zavarovalnice pod naslovom:

„SRBIJA“

prvo srpsko društvo za osiguranje, Beograd.

UPRAVNI SVET:

Predsednik:

inž. Miloš Savčić, bivši minister, predsednik Prometne banke v Beogradu, predsednik Vračarske banke v Beogradu, upravni svetnik Narodne banke, predsednik Adria-bauxit d. d. v Zagrebu, predsednik beočinskih cementnih tovarn d. d. v Beočinu, predsednik raljskih cementnih tovarn d. d., predsednik Cementne d. d. v Beogradu, predsednik Rudniške in industrijske d. d. „Kosovo“ v Beogradu, predsednik družbe za eksploatacijo gorilnih snovi d. d. v Beogradu in podpredsednik „Sartid-a“, srbske rudniške in plavžarske industrije d. d. v Beogradu.

Podpredsednik:

Vasa U. Jovanović, industrijec v Beogradu, podpredsednik Prometne banke d. d. v Beogradu, podpredsednik Splošne gospodarske banke d. d. v Beogradu, upravni svetnik Eskomptne banke d. d. v Beogradu in svetnik industrijske zbornice v Beogradu.

Upravni svetniki:

Krsta Lj. Miletić, narodni poslanec, Kosta L. Timotijević, bivši minister, senator, upravni svetnik Prometne banke d. d. v Beogradu, cementnih tovarn v Beočinu, srbske rudniške in plavžarske industrije d. d. v Beogradu in bakrenega rudnika Majdan-Pek d. d., Liège (Belgija),

Janković Žika, tovarnar v Beogradu, upravni svetnik Prometne banke, Hipotekarne banke trg. fondov in Izvozne banke ter član nadzorstva Narodne banke,

Milijević Dušan, bivši generalni ravnatelj, Beograd,

ing. Acović Aleksandar, stavbeni podjetnik, solastnik tehn. podjetja „Labor“, svetnik inženirske zbornice v Beogradu, upravni svetnik Prometne banke d. d. v Beogradu, predsednik Rudarske in ind. d. d. „Kosovo“ v Beogradu, predsednik družbe za eksploatacijo goriva,

ing. Savčić Vladeta, gradbeni podjetnik (ostalo točno kot pri g. ing. Acoviću),

Lujanović Milan, lastnik tvrdke Milan Lujanović, član železn. tarifnega odbora, predsednik društva prevoznikov in carinskih posrednikov v Beogradu,

Radojlović Milorad, Beograd, Jovanović Jovan, bivši minister, Beograd, Savčić Svetozar, Beograd.

Opomba: Podatki so povzeti po gospodarskem letopisu „Compass“ za l. 1937.

Težave zavarovalnega potnika. Potnik pride v trgovino in vpraša trgovko: »Ali bi mogel govoriti z Vašim možem?«

Trgovka: »Ne!«

Potnik: »A, je gotovo zadržan?«

Trgovka: »Ne!«

Potnik: »Hm, je pač zdoma?«

Trgovka: »Ne!«

Potnik: »Za božjo voljo, kje ga pa potem skrivate?«

Trgovka: »Saj ga sploh nimam.«

*

Pri zdravniku. Slavkoto je ugriznil sosedov Muri. Slavko je vedel, da mora takoj k zdravniku, da dobi injekcijo proti steklini. Ves zasopih pribeže k doktorju Kravici. Doktor ga nahruli: »Fante, ali ne veš, da ordiniram le do štiri, a sedaj kaže ura šest.« — Slavko: »Jaz že vem, a mrcina pasja menda tega ne ve, ker me je obgriznila šele ob pol šestih.«

Nepredvidnost. Gospod Prohaska hoče obiskati profesorja Nedlička. A služkinja ga pri vratih zavrne, češ da je profesor odpotoval. — »Hm, potem ga lepo pozdravite in ga še opozorite, če bo spet kdaj šel na potovanje, naj vzame s seboj tudi glavo, da mu ne bo gledala skozi okno.«

*

Cirkuska. Avgust: »Gospod ravnatelj, kaj mi slite o meni?«

Ravnatelj: »Mislim, da ste velik tepec, gospod Avgust.«

Avgust: »Jaz sem tepec, gospod ravnatelj, a kaj ste potem Vi?«

Ravnatelj: »Jaz, jaz sem pameten človek.«

Avgust: »Dobro. To se pravi, da stoji sedaj tu en tepec in en pameten človek. A kdo bi ostal tu, če bi pameten človek odšel odtod?«

Ravnatelj: »Tepec.«

Avgust: »No, potem z bogom, gosp. ravnatelj.«

Kdor tujca podpira, svoj lastni dom podira

V zadoščenje nam je, da je nagradna zlogovnica v aprilski številki »Naše moči« vzbudila toliko živahnega zanimanja. Kdor je zlogovnico pravilno rešil, je mogel prečitati gornjo ugotovitev, da namreč lastni dom podira, kdor tujca podpira. Visoko število rešitev nam pove, da smo na pravi poti, ko zagovarjamo vse, kar je v gospodarstvu naše in domače, ter se borimo proti vsemu, kar je tuje in zgolj na lastni dobiček uravnano. — Zreb je običajnih 10 knjižnih nagrad sledeče razdelil:

Jože Zupančič, sluga, Stična na Dol.
Pettauer Jerica, zasebnica, Ljubljana, Šmartinska c. 21.

Novak Stanka, Strug, pošta Makole.
Kosi Pavla, Križevci pri Ljutomeru.
Štrukelj Anton, žel. uslužbenec, Borovnica 15.
Hudolin Franeka, pos. hči, Purkarče 2, p. Rob na Dol. (že drugič).

Cimerman Franc, organist in knjigovodja, Kranj, Rožnenska 43.

Kopač Karol, mehanik, Ljubljana, Poljanska cesta 11/II.

Bakše Marija, kmetica, Črmošnjice 30, p. Stopiče pri Novem mestu.

Kurent Vinko, delavec, Nadgorica 18, p. Ježica pri Ljubljani.

»TIZIAN«

TRGOVINA S STARINAMI

Kupuje vsakovrstne starinske predmete, kot:

slike, umetnine, pohištvo, lesence, paramente, stare svetilnike in druge predmete starinske vrednosti.

Ljubljana, Franciščanska ul., Collegium Seraphicum (pasaja)

Drago Ulaga:

Knjiga o sportu

Knjige, ki bi govorila o sportu na splošno in načelno, pa nas obenem povedla v skrivnosti glavnih panog sportnega udejstvovanja, Slovenci doslej nismo imeli. Pa čeprav je Ulagova knjiga prva te vrste, je v svoji načelni jasnosti in sportno-strokovni temeljitosti tako dragocena obogatitev našega sportnega slovstva, da ne more mimo te knjige nihče, kdor hoče govoriti o sportu ali se udeleževati v sportu, posebej v slovenskem sportu, za katerega postavlja pisec program: »krepi in oblikovati človeka, vzgajati osebnosti. Da bo rasel krepak in zaveden rod na zemlji, ki nam je najdražja.«

Knjiga govori v I. delu o potih in ciljih telesne kulture, pokazuje zlasti na olimpijske igre nekdanje in sedaj kot najplemenitejšo vrsto sportnih tekem. Ko oriše naloge sportnih organizacij, posebej posebno poglavje vzgojnim nalogam slovenskega sporta. Sledi še poglavje o sportu in ženi, nato pa — in to je glavni del knjige — razpravlja pisec podrobno o najrazličnejših vrstah sporta ter o predpogojih sportnega udejstvovanja.

Knjige ne priporočamo zgolj sportnikom, katerim mora postati neobhodno potreben kašipot, temveč zlasti tudi staršem in vzgojiteljem, ki bodo potem knjige dobili jasno sliko o vzgojnih vrednotah sporta, pa tudi o sportu, ki dandanes mnogokje po nemarnem še to ime nosi.

Knjigo je založila Družba sv. Mohorja v Celju. Broširana stane 33 Din (za neude 44 Din), lepo vezana pa 42 Din (za neude 56 Din).

Hčerka: »Veš, mama, Drago mi je danes zaval, da sem zelo interesantna.«

Mati: »Tako! In ti se hočeš onoziti s človekom, ki ti že sedaj v obraz laže.«

Klobuke, srajce, kravate, robce, nogavice, rokavice, naramnice itd.

kupite najugodnejše pri tvrdki

JERNEJ LOŽAR

modna trgovina za gospode

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 20

Ključ, psa — ali zavarovanje?

Vsak letni čas ima svoj obraz in v njem svoje svoje posebnosti. Tudi s stališča zavarovanja. Na nekaj naj danes posebej opozorimo.

Pozimi smo se držali doma. Na spomlad si pa meščan zaželi sprehodov in zletov, uradnik gre na dopust, učitelj gre na počitnice, trgovec in podjetnik si privoščita potovanje za oddih, uradi postujejo le v skrócenem obsegu.

Kaj ni vse to prekrasna priložnost za posel tatov in vlomilcev?! Zato tudi beremo dan za dnem v časopisju: vlomilci so okradli stanovanje, tatovi so izropali župnišče, poštni urad, vlomili so v občinsko blagajno, izpraznili so trgovino...

In si misli preudarni trgovec, previdni gospodar: z dvojnimi ključem bom zaklenil vrata, z zapahi bom opremil okna, mreže bom namestil, podvojil bom prečke na vratih in oknicah. — Pa se vrne z zleta, dopusta, potovanja, pride zjutraj v trgovino, poslovalnico — in glej: vlomilci so opravičili svoj posel; zastoj je bilo vse prizadevanje; ob prežaganih zapahih, mrežah, v patentnih ključavnicah pričajo opilki, da je storilec gospodarjeva previdnost povzročila pač nekaj truda in posla, zadržalo pa jih vse to ni in ni preprečilo vloma.

Gostilničar, podjetnik je bil še bolj previden: kupil je hudega psa in ga privezal pred posloval-

nico. — Zjutraj pa je v poslovalnici vse razmetano, blagajna izropana, pes je še na verigi — pa mrtev; živnozdravnik ugotovi zastrupitev z neznanim strupom in na nepojasnen način...

Kaj res ni pomoči, da bi preprečili vlom in rop? Ga ni! Spreten vlomilec pride do plena tudi v bančnem tresorju in v blagajni, ki jo straži obožena četa. — Pa če že vloma in tatvine ni moči preprečiti — jako enostavno se pa prepreči in nadomesti škoda, ki z vlomsko tatvino nastane. Z zavarovanjem.

Vlomsko zavarovanje je v svojem učinku močnejše kot železni zapahi, kot še tako skrivnostno sestavljena ključavnica, kot železobetonska stena bančne blagajne, kot še tako strog čuvaj. Da je temu tako, dokazujejo dejstva, da so zavarovani zoper vlom vsi bančni tresorji, vse železne blagajne, vse dobro zaprte trgovske zaloge, vsa še tako dobro opremljena stanovanja skrbnih, preudarnih, sodobno mislečih gospodarjev, ki smotrno upravljajo svoje imetje in čisto imovino, ki so jim jo drugi zaupali v upravo.

Preudaren gospodar — smotrno vlomsko zavarovanje! Vzajemna zavarovalnica prevzame skrb za vso morebitno škodo, ki vam utegne nastati radi vlomске tatvine. Smotrno zavarovanje pomeni mirno, brezskrbno spanje.

M. K.:

Pesem polja

(Nadaljevanje in konec.)

17.

Zalostno so zapeli zvonovi pri svetem Primožu in oznanjali ljudem, da je zapustila zemljo Korenova Ančka. Vsi so pomilovali Korenove, še celo oni, ki so obsojali Ančkino vedenje tedaj, ko so orožniki uklenili Tineta. Globoko v srce se je smilil vsem stari Koren, ki je ves obupan in potrj lazil okrog hiše. Dekleta so iz vse vasi nanesle rož v lončkih, da je Ančka ležala med samimi cvetlicami. Mnogo, mnogo ljudi jo je pokropilo, mnogo si jih je brisalo solze ob mrtvi Ančki. Tretji dan jo je spremila velika množica ljudi k pogrebu in župnik je govoril lep nagrobni govor. Položili so jo v sredino med mamo in brate k mirnemu počitku.

Narednik Mirko se je ves stresel, ko je čul, da je umrla Ančka. Kropit je ni šel, preveč mu je bilo hudo. On je zakrivil smrt njej, ki jo je tako ljubil. Zaradi nje bi bil pripravljen postati boljši človek, pa je umrla. O Bog, o Bog! Prvič po dolgih letih je klical skesani grešnik na pomoč Boga. »Popravi krivico, Mirko,« so mu zazvenele na ušesa Ančkine besede. Da, ali kako? Kako bi mogel biti v ječi in tam misliti dan za dnem na Ančko, ki je sedaj mrtva. In on sam ji je uničil življenje, pa zdaj ne more več živeti.

Vrgel se je na posteljo in od bolesti grizel blazino. Premetaval se je, v prsih ga je peklo kakor živ ogenj. A nenadoma je v njem dozorel sklep. Kar umiril se je.

Tisto popoldne po Ančkinem pokopu je stopil Mirko v župnišče. Stari župnik se je začudil, ko je Mirko povedal, da se želi spovedati. Nadel si je stolo okrog vratu, sedel na stol in ponudil tudi Mirkotu stol. A ta se je zgrudil pred župnikom na kolena in začel pripovedovati vse od začetka pa do konca. Dolga je bila izpoved, Mirko je povedal vse res skesano, saj ni bil pri spovedi že dolgih deset let. Srce mu je postalo lažje, kakor bi se znebil težkega bremena. Čudil se je, kako je mogel toliko časa držati skrivnost zaprt v prsih. Saj je bil priznal že poprej Ančki, a ono priznanje mu je le obtežilo vest še bolj, saj si je domišljjal, da ji je to tudi nekoliko pripomoglo v grob.

»Sin moj,« je spregovoril stari duhovnik, v dno srca pretresen ob narednikovi izpovedi, »drugega ti ne morem dati za pokoro, kakor to: popravi svoj greh. Tonček in Ančka sta mrtva, nju ne obudi nobeno kesanje več, a Tine sedi po nedolžnem v ječi. Naredi to, da bo Tine prost, neomadeževan. Tako boš opral svojo vest, sin moj, in laže ti bo srce.«

»Bom, še danes bom,« je z nenavadno lahkoto dejal Mirko, da ga je stari dušni pastir začuden gledal.

Poslovil se je in se še tisti večer odpeljal z vlakom v mesto in odhitel v sodno poslopje. Nobenega strahu ni imel več, srce mu je bilo čisto mirno. Prosil je slugo, naj ga povede pred sodnika,

ker prihaja v zelo važni zadevi. Sluga ga je odvedel pred sodnika, ki je vkljub pozni uri še vedno sedel sklonjen nad spisi.

Mirko je pozdravil in prosil za besedo. Sodnik ga je začuden pogledal in velel ječarju, naj se odstrani. Ječar je odšel ven, Mirko pa je začel pripovedovati, kakor se je pred nekaj urami izpovedal duhovnu. Sodnik je sirmel in si zapisoval njegove besede. Slednjič ga je vprašal:

»In kaj vas je dovedlo do priznanja?«

»Mislim, da mi je rajna Ančka izprosil pri Bogu to milost, saj je rekla, da bo molila zame.«

Sodnik je pokimal: »Res, tu je milost božja posegla v človeško delo.«

Potem pa je velel Mirkotu pripriti v celico. Ves začuden je bil nad božjo roko, ki je tega grešnika pripeljala k studencu pokore.

Mirko se je v ječi zgrudil na kolena. Srce mu je bilo lahko, misel prožna in vesela. Ni se bal kazni, ki ga brez dyoma čaka.

»O Bog, kako si dober, ko si me postavil na pravo pot!«

Sklenil je roki in molil, dolgo in prisrčno, kakor tedaj v očelovi koži v naročju skrbne matere. Toplo mu je bilo v duši, saj je jasno vedel, da je Bog neskončno dober oče, ki je sprejel njega, izgubljenega sina, nazaj pod rodni krov.

Nenadoma se mu je stemnilo pred očmi. Pri srcu ga je nekaj zbudilo, zrušil se je na tla.

»Moj Bog, žal mi je, ker sem grešil... O moj usmiljeni Jezus, odpusti mi...« so mu šepetala umirajoča usta, potem pa je obležal na tleh mrtev. Od prevelikih dušnih naporov ga je zadela kap. Dober je Bog, neskončno dober, ki pokliče grešnika k sebi takrat, ko ima dušo oprano v studencu kesanja in pokore.

Zjutraj so našli Mirkotu mrtvega v celici. Zdravnik je ugotovil, da ga je zadela srčna kap. Sodnik, ki je stal poleg, pa je dejal:

»O Bog, kako neskončno modra so tvoja pota!«

Odšel je po stopnicah v sodne prostore in še isti dan poslal v kaznilnico, kjer je bil zaprt Tine, povelje, naj ga nemudoma izpuste, ker se je pravi krivec sam javil sidišču. Natančno je vse popisal in še dopoldne se je odpeljal z vlakom pismo, ki je nosilo Tinetu odrešenje, pot v prostost, v ljubljeno domačijo.

18.

Drugi dan je velel ravnatelj kaznilnice poklicati predse Tineta. Ta je prišel takoj, radoveden, kaj bo čul. Ravnatelj je hodil po sobi in pregledoval sodnikovo pismo, potem pa se obrnil k Tinetu in mu z resnim licem naznanil radostno novico.

»Valentin Žagar, tu imam pismo, v katerem stoji, da ste prosti in se smete še danes vrniti domov, razumete?«

Okrog Tineta je vse zaplesalo in dolgo mu ni mogel ravnatelj dopovedati vse resnice. Potem pa je fant postal take volje, da bi bil najraje objel

ves svet. Vrnili se je v celico, da se preobleče in se potem čimprej odpelje domov. V celici pa se je ozrl na preprost lesen križ na steni, pokleknil je pred Kristusa in se mu s solznimi očmi zahvalil za veliko milost, ki mu jo je skazal tedaj, ko jo je najmanj pričakoval. Tine se je hitel oblačiti, potem pa se je poslovil od onega sivolasega moža, ki je tudi po nedolžnem sedel v zaporu, in od dobrega gospoda ravnatelja, ki mu je čestital, da se je izkazala njegova nedolžnost.

Hitel je Tine na postajo in jedva pričakal vlaka. In potem se mu je zdelo, da vlak vozi tako počasi, kakor še nikoli doslej. Vse prepočasi so švigale hiše in polja mimo oči, tako ga je gnalo domov. Vsi ljudje naj ga vidijo, da se vrača domov čist, neomadeževan, kakor prihaja zlato iz ognja. Kako ga bo vesela mati, sestra Cilka in Ančka, Ančka! Ah, ko bi imel Tine peroti, da bi kakor blisk preletel razdaljo do doma!

Slednjič je vendar vlak obstal na domači postaji. Nekaj znancev je začudeno gledalo in nagovarjalo Tineta, ta jim je s svetlimi očmi pripovedoval o Mirkotovem priznanju in o njega smrti. Iz srca so mu privoščili srečo in se sramovali, če so ga kdaj le v mislih slabo sodili.

Zunaj je bila pomlad, vigrad pa je bila tudi v Tinetovem srcu. Najraje bi vriskal, ko je stopal po polju v Bukov vrh. Prišedši mimo Korena je stopil notri. V hiši so sedeli oče in sinovi, kakor bi zunaj ne bilo prav nobenega dela. Tine je pozdravil. Začuden so ga pogledali in ga vsi hkratu izpraševali, kako da so ga izpustili. Tine je sedel in pripovedoval, verno so ga poslušali.

»Vedel sem, da bo Bog izkazal tvojo nedolžnost,« je rekel stari Koren. Tine pa je pogledal okrog in vprašal:

»A kje je pa danes Ančka?«

Oče in bratje so se spogledali, slednjič je spregovoril Koren nerad in s stisnjenim grlom:

»Umrla je... Pred tednom dni...«

Tinetu je stisnila bolečina srce. Naslonil se je na mizo in zaplakal. Zdelo se mu je, da se svet podira nad njim.

19.

Od teh dogodkov, dragi bralec, je poteklo nekaj let. In v dveh, treh letih se življenje mnogo, mnogo izpremeni. Rane se zacelijo in ostanejo le še spomini.

Starega Korena je žalost po Ančini smrti tako potrla, da se ni nič več vzravnil. Lasje so se mu povsem obelili, za resno delo ni bil več. Dasi je prejšnje vedno zatirjal, da za užitek ni bo nikoli, je še tisto poletje izročil Janezu posestvo, da se je oženil na dom. Jože, tisti mirni, zagoreli fant, je bil gospodar na Jernejem, Peter se je priženil k Zmuru v Rovte. Luka pa, tisti Luka, ki ni nikoli maral žensk, se tudi sedaj ni hotel oženiti. Doma je ostal, pridno je delal in vnučke je pestoval. Po težkih nesrečah, ki so zadele Korenov dom, je prisijalo sonce sreče. Božja previdnost je pač hotela tako, da so se spomnili pregovora: Dež za son-

cem mora biti, za veseljem žalost priti. — Pridno delajo Korenovi, zraven pa skrbijo, da so grobovi, posebno pa Ančkin, vedno lepo okrašeni.

Podlesnikovemu Tinetu je bilo silno hudo za Ančko. Mati ga je prigovarjala, naj se oženi na dom, a Tine tega ni hotel. Bal se je onečastiti spomin na Ančko, ki ga je tako ljubila, da je umrla zaradi njega. Prepisal je posestvo na sestro Cilko, materi in sebi pa je izgovoril dosmrtni preužitek in nekaj denarja. Popolnoma se je unesel nekdanji vihravec, pridno je delal in bil čezmerno resen. Divjega lova pa še vedno ni popolnoma hotel opustiti, preveč ga je spominjal nekdanjih lepih časov.

Mnogo lepih nedeljskih popoldnevov sta presedela s starim Korenom tam ob čebelnjaku. Tja je še vedno rad zahajal stari Koren, četudi mu je bil korak že kratek in omahljiv. Govorila sta o čebelah, pa pogovor se jima je skoro vedno zasukal na Ančko.

»Prav pa le ni, da je Ančka umrla,« je trmo glasil Tine, »preveč sem jo imel rad, mi jo je pa Bog vzel.«

Toda stari je ga je tolažil.

»Molči, Tine, in vedi, da kar Bog stori, vse prav stori.«

Starčku so splavale oči po polju, tako ljubljem, in po gozdovih, ki so mu prirasli v dušo. Zraven pa je mislil, kdaj se bo sprehajal poleg Ančke po nebeških gajih.

V Bukovem vrhu in v Rovtih teče življenje naprej, kakor vedno, mirno, enolično. Ljudem rada zaide govorica na Korenovega Tončka, na Ančko, na Tineta in na Mirkota. Drugače pa je vse lepo, preprosto. Roženkravt in rožmarin dehti na oknu, po belem zidu se vsipajo nageljni z rdečimi, žarečimi cvetovi in po mirni vasi odmeva ob lepih nočeh pesem.

Sonce sije na Bukov vrh. V sadovnjaku plešejo njegovi zlati žarki in z rožnatimi oblaki na nebu se igrajo. Lahen vetrič veje in boža mehko travico in nežne cvetlice. Tam v ozadju počiva mirna zelena Jelovica in stolp cerkve svetega Primoža se jasno odraža pred njo. Mačnik doli molči in ob jasnih luninih večerih se blešči tolmun z rdeče pikčastimi postrvmi, kakor ogledalo. Mimo njega pa teče po svoji tisočletni poti Sava, mogočna hči gorenskih planin. S svojim šumom opeva lepoto slovenske zemlje in dobro sree ljudi, ki žive v tem delu zemlje, od Boga blagoslovljene, četudi uboge. Tam v daljavi molče gozdovi v opoldanski vročini. A če potegne nad njimi vetrič, zašume slavospev lepote slovenske zemlje. Nad vso naravo pa počiva dobrotno oko božje in varuje in čuva sveto zemljo slovensko. Polja pa molče, temnozeleni detelja in zlato žitno klasje, vse molči in poveličuje božjo moč z nemo govorico. Polja molče, polja, pesem prelepa, neizmerno sladka, polja, pesem vriskajoča, a neizpeta...

Ali imaš kolo?

Kaj ga ne bi imel, saj so izračunali, da ga ima vsak deseti Slovenec, včevši otroke.

Kolesarjenje pa pomeni riziko. Dan za dnem so časopisi polni novic: »kolesar se je do smrti ponesrečil; kolesar povozil otroka; kolesar in motociklist trčila — oba mrtva; s kolesom v izlozbo; kolesar zakrivil trčenje dveh avtomobilov.«

Posledice takih dogodkov se zvrste v dveh poglavjih. Prvo se konča za kolesarja v mrtvašnici ali bolnišnici. Trajna delovna nesposobnost mu ostane v stalen spomin. Drugo poglavje pa se razvija pred sodniki: obtožen je, da je z neprevidno vožnjo povzročil večjo ali manjšo škodo; pota, stroški, obsodba, kazen — to je zaključek.

Da, to so skrbi, to so neprijetnosti, to je riziko, ki ga prevzame vsak kolesar na svoje rame, ko sede na kolo.

Vzajemna zavarovalnica je v svoji širokotežnosti organizirala posebno zavarovalno kombinacijo, v kateri za nizko premijo letnih 50 din prevzame nezgodni riziko in riziko zakonite jamstvene odgovornosti kolesarja do vsot:

1. nezgode:

din 10.000 za primer smrti kolesarja,

din 40.000 za primer trajne invalidnosti,

stroške zdravljenja za primer prehodne pridobitne nesposobnosti.

2. jamstveno zavarovanje zakonske odgovornosti do najvišjih zavarovalnih vsot:

din 80.000 za poškodbo ali usmrtilitev ene osebe,

din 100.000 za poškodbo ali usmrtilitev več oseb istočasno,

din 10.000 za stvarne škode.

Jamstvo Vzajemne zavarovalnice je zadostno jamstvo za riziko kolesarjenja. Premija pa je tako nizka, da jo zlahka zmore tudi manj denaren človek.

Naš načrt ni enodneven poskus, ampak solidno zavarovanje, zgrajeno na dolgoletnih skušnjah. Komaj mesec dni je, kar smo uvedli kolesarsko zavarovanje, pa se že javljajo od povsod kolesarji, ki žele biti zavarovani. Ti so pač razbrali takoj velik pomen tega zavarovanja.

Kolesarskih nezgod ne bomo odpravili. Naproti, še večalo se bo njih število, čim bolj bo naraščal avtomobilski promet na naših cestah, čim bolj se bo prebivalstvo nastanjalo v mestih in bežalo z dežele, čim bolj se bo razvijala industrija po naših krajih. V svesti pa smo si velikega socialnega pomena te naše zavarovalne panoge, kajti s tem smo preprečili ogromno škodo, ki jo na zdravju in imetju kolesarjev povzročajo te nezgode.

Premisli to zadevo, oglasi se v pisarni Vzajemne zavarovalnice ali pri njenem zastopniku, daj se poučiti o odličnih prednostih tega zavarovanja ter ne odlašaj več s sklenitvijo zavarovalne pogodbe. Raje danes ko jutri, kajti niti za hip nisi povsem gotov, da te jutri že ne čaka nezgoda. Misli na konec!

Zaplotnikom!

Zadnje čase sem prejel nekaj dopisnic s prav posebno prijazno vsebino. Junaki, ki jih pišejo, se seveda ne podpišejo. Zato pa menijo, da smejo tem ogabneje opletati s svojimi umazanostmi. Načeloma se ne spuščam v razgovor s človekom, ki si ne upa pokazati svojega obraza. Ako si pa taki kviri-junaki predstavljajo, da bo »Naša moč« zaradi njih nepodpisanega blebetanja napravila le korak nazaj z začrtane poti, se presneto motijo. Razumem pa popolnoma, da gotovim ljudem, ki zastopajo interese nenarodnih podjetij, naše pisanje ni všeč. — »Junak« iz Šmihela pri Novem mestu še posebej sporočam, da sem pripravljen njegovo pisanje v »Naši moči« objaviti, če je res iz Šmihela in če misli, da bi bili tamošnji kmetje njegovega mnenja. Posledic seveda ne morem prevzeti. Urednik.

Nič ne stane, če zahtevate od nas ponudbo.

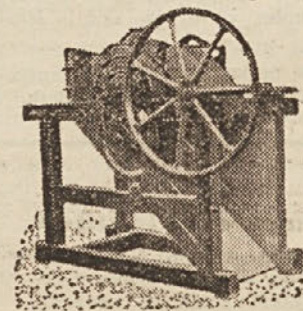
Ročne in vitelne mlatilnice, mlatilnice s tresalniki in siti, vejalniki l. t. d.

Morda imate star stroj, pa bi ga dali v račun.

FERDO SMOLA

poljedelski stroji in plugi

SV. JURIJ ob južni železnici.

Podjetne

krajevne

zastopnike

iščemo!

Knjige, knjige...

Za pravilne rešitve nagradne zlogovnice v marčevi »Naši moči« in »Drevesa« v »Mladi moči« smo razdelili sledeče knjige:

Iv. Pregelj: Zenske povesti.

Remec Mar.: Varčna kuharica (2 izv.).

Bazin Rene: Gruda umira.

Prezelj: Mladi kemik.

Kunčič: Za židano voljo.

Pregelj: Otroci sonca.

Kipling: Zakaj — zato.

Majdič: Nasveti za hišo in dom.

Sienkiewicz: Na polju slave.

Kunčič: Krojaček junaček.

Scott: Mala trojka.

Weiser: Luč z gora.

Golar: Bob za mladi zob.

Prav dobro in aromatično

praženo kavo

dobite v špecerijski trgovini

Karl Loibner, Celje

Kralja Petra cesta 17, »Pri Zvoncu« — Telefon 120

Misijonski teden v Grobljah

V Misijoniču v Grobljah se bo vršil od 13. do 20. junija 1937 Misijonski teden, združen z Misijonskim kongresom za vso Slovenijo. Skozi ves teden bo odprta velika misijonska razstava, ki bo nazorno kazala misijonsko delo, ki ga katoliška Cerkva vrši med pogani v Afriki, Indiji in na Kitajskem. Razstavljen bo tudi misijonski tisk. Posebna pozornost bo posvečena slovenskim misijonarjem, posebno največjemu slovenskemu misijonarju, škofu Frideriku Baragu. Vsak obiskovalec razstave bo imel tudi priliko, ogledati si originalni misijonski film, posnet v Afriki. Med tednom bo tudi več skioptičnih predavanj.

V nedeljo 20. junija se vrši Misijonski kongres za vso Slovenijo. Ob 9 bo sprejem prevzv. gg. škofov, ob 10 sv. maša na prostem, katero bo opravil prevzv. g. nadškof dr. A. B. Jeglič, veliki prijatelj misijonstva. Po sv. maši bo slavnostno zborovanje, pri katerem nastopi več odličnih govornikov. Popoldne ob 2 bodo pete litanije, nato pa slavnostna igra na prostem.

Zaprošena je polovična voznina in poseben postanek vlakov v Grobljah. — Priprav. odbor.

Nagradna zlogovnica za junij 1937

a, ad, alt, — bez, bo, — ca, ci, cij, — čar, —
de, — e, e, em, — fi, fo, — ga, ge, gra, — ig, in, —
ja, ja, ja, je, — ka, kac, kvi, — lij, lju, lo, —
met, mi, mo, moz, muc, — na, na, nac, ni, ni,
ni, nik, nji, no, no, nun, — o, o, o, ol, — pa,
pa, par, pež, ple, — ral, rant, rat, re, rec, res, —
se, sim, sten, — šalj, šar, — te, — van, vi, vost,
— za

Iz teh 75 zlogov sestavite besede sledečega pomena: 1. Človek brez pameti. — 2. Izdajalec (po grškem znanem izdajalcu). — 3. Umska zmožnost. — 4. V oči bode. — 5. Blagovest. — 6. Cerkevni dostojanstvenik. — 7. Nekaj, kar je nasprotno osornosti. — 8. Oglas. — 9. Narod. — 10. Poturčeni vojak. — 11. Visok mornariški častnik. — 12. Slovenski slikar in potopisec. — 13. Stolčeno kamenje. — 14. Znano češko mesto. — 15. Slovenska božja pot v sosednji državi. — 16. Grobnica viteškega kralja. — 17. Mrtvaško cerkveno opravilo. — 18. Nevednež. — 19. Orkestralna skladba. — 20. Cerkevni poglavar. — 21. Letoviški kraj na otoku Krku. — 22. Slavni grški govornik. — 23. Zelenica v puščavi. — 24. Napoleonov priimek. — 25. Papeški poslanik. — 26. Jugoslovanska kneginja.

Prve črke najdenih besed, zapisanih po tem vrstnem redu, ti dajo važno vodilo, ki soglašja z vsebino nekoga članka v tej in zadnji številki »Naše moči«.

Rešitve pošljite najkasneje do 30. junija na naslov: Uredništvo »Naše moči«, Ljubljana, Palača Vzajemne zavarovalnice.

Ilustracije in klišeji

dajo reklamni vele pravo lice — Za reklamo v visokih nakladah uvažujte le offsettisk, ki je danes najcenejši!

Kamenotisk + Knjižotisk
Bakrotisk + Klišarna
Litografija + Offsettisk

**JUGOSLOVANSKA
TISKARNA
LJUBLJANA
KOPITARJEVA UL. 6**

U oteno smo prejeli:

Založba »Hram« v Ljubljani nam je poslala Jožefa Hergesheimerja roman »Tampico«, ki je prva izmed za leto 1937-38 napovedanih šestih knjig te odlične založbe. Roman je priznano delo svetovnega slovstva. Založba je poskrbela, kot je to pri njej že običaj, za izredno okusno opremo.

Okopalnike, travniške in razne njivske brane itd.

izdeluje

Franc Kunaver, kovač
Ježica pri Ljubljani.

V dobi socialne bede. Zdravnik: »Po vsakem kosilu vzemite aspirin.« — Bolnik: »To bo pa težko šlo.« — Zdravnik: »Ali morda nimate denarja za aspirin?« — Bolnik: »Za aspirin bi ga morda še imel, ali za kosilo ne.«

*

Opravičilo. Janezek: »Očka, ali bi ti kaznoval nekoga za nekaj, česar ni storil?« — Oče: »Kako neki?« — Janezek: »No, vidiš! A mene je učitelj kaznoval zaradi naloge, ki je nisem napisal.«

MLADA MOČ

Dragi mladi prijatelji!

Ko vam tole pišem, je tako čudovito lepo po vsej prirodi. Prav pod mojim oknom se v vsej prešernosti razcvetela mogočna hruška in tudi tam dalje naokrog je vse v bujnem cvetju, belem, modrem in rdečem. Kot bi bila sama dobra priroda pričarala na zemljo častitljive slovenske barve, tako je vse naokoli. Srce mi polni ob tem pogledu na božje stvarstvo prav posebna radost, da bi najraje zavriskal na glas, na glas, da bi me slišal sleherni izmed vas. A vrisk zamre v grlu, čim pogledam na mizo pred seboj. Tam leži zadnja številka »Naše moči«, odprta na strani, kjer je z velikimi črnimi črkami zapisano: Naša narodna sramota. Ali ste tudi vi, prijatelji, čitali tiste vrste? Ali niste postali žalostni ob čitanju?

Tam stoji namreč zapisano, da mnogi hudobneži onečastajo naš lepi pošteni slovenski jezik z grdim bogokletnim govorjenjem. In še to stoji, da med take hudobneže spada tudi že del mladine. Trdno sem prepričan, da med vami, ki čitate »Mlado moč«, ni nobenega takega. Če bi pa bil, o, kako grdo bi bilo v njegovi duši! Iz žalosti zaradi onih, ki se tako daleč spozabljajo, da v tujem jeziku kolnejo, tokrat ne bomo reševali križank in magičnih kvadratov, temveč boste po lauskem zgledu odgovorili na sledeča vprašanja:

1. Zakaj je preklinjanje grdo in sramotno?
2. Kdaj in zakaj ljudje največkrat preklinjajo?
3. Kaj bodele vi storili, da preneha pri nas preklinjanje.

Odgovore mi pošljite najkasneje do 30. junija t. l. Štiri najboljše odgovore bom nagradil z lepimi knjigami. Morda bodo najboljši odgovori nagajeni še s tem, da jih bodele vsi lahko čitali v »Mladi moči«.

Za rešitev »Pirha« sem prejel velik kup pravih rešitev. Zreb je odločil, da dobijo nagrado sledeči:

Klavora Franc, učenec 3 a razr. mestne deške ljudske šole v Celju.

Senica Stefaniya, učenka 2. razreda ljudske šole, Sveti Daniel pri Trbonjah, p. Vuzenica.

Konjar Janko, učenec II. razr. meščanske šole v Litiji.

Kje pa je četrta nagrada, vprašate? No, to pa naj dobi Jureš Janez, učenec 6. razr. ljudske šole, Boreci 17, p. Križevci pri Ljutomeru, ki je »Pirha« sestavil.

Nagrade razpošljem do konca meseca maja.

Vse prav lepo pozdravlja

brat Ivo.

Ing. Jože Černe, Ljubljana:

Zatirajmo krompirjevo plesen

V deževnih letih napadajo krompir razne bolezni v mnogo večji meri kot pa v suhih letih.

Pri nas najbolj nevarna in najbolj razširjena je krompirjeva plesen. To bolezen povzroča posebna plesnoba glivica. Krompirjeva plesen se pojavi večkrat že za časa cvetenja, včasih pa pozneje, in sicer meseca julija ali pa šele avgusta; čim prej se pojavi, tem večjo škodo napravi na krompirju. Še večjo škodo pa povzroči krompirjeva plesen v mokrih letih, ko je soparno vreme, posebno če pogosto nastopajo nalivi in nato hitro posije sonce.

Bolezen samo zelo hitro opazimo. Na krompirjevih listih se pojavijo najprej rjave, pozneje pa črne lise, katere se večkrat tako hitro širijo, da postane v kratkem času vse listje črno, nato pa odpade. Ako napaden list natančno pregledamo, vidimo, da je tam, kjer je najprej nastala črna lisa, na spodnji strani lista siva prevlaka; če je vreme vlažno in toplo, se ta bolezen nenavadno hitro širi in v kratkem času je napadena od nje vsa njiva. Imenovana bolezen napada krompirjeve liste na podoben način, kakor peronospora trto. V začetku napade krompirjevo plesen liste, pozneje pa tudi steblovje. V listih se tvori v prvi vrsti škrob, ki se nabira potem v gomoljih; če so pa listi napadeni od te bolezni, potem ne morejo vršiti svoje naloge, kot treba, in pridelek krompirja je zelo majhen; obenem pa trpi tudi njegova kakovost.

Iz listov in steblovja prodre glivica v gomolje, kateri zbolijo potem na drugih glivičnih boleznih. Krompir, napaden od plesni, zelo rad gnije. Na gomoljih se pojavijo rjave in črne lise, ki segajo različno globoko v meso. Ako ne začnejo gniti gomolji že na njivi, potem gnijejo prav gotovo v kleti. Značilno je to, da povzroči krompirjevo plesen na zgodnjih vrstah krompirja več-

jo škodo kot pa na poznih. Ker so zgodnje vrste krompirja vedno dražje kot pozne, zlasti v bližini mest, je škoda še toliko večja.

Prva naša skrb mora biti, da to bolezen na krompirju kolikor mogoče preprečimo. Kot dobro preizkušeno in zanesljivo sredstvo proti krompirjevi plesni se je izkazalo škropljenje z bakreno apneno brozgo, katero pripravimo na sledeči način:

V 50 litrih vode raztopimo 1—1.5 kg modre galice; v drugo posodo pa damo isto tako na 50 litrov vode 2 kg živega apna in dobimo na ta način apneno mleko, katero vlivamo med neprestanim mešanjem v raztopino modre galice. S tem je proti krompirjevi plesni potrebno škropivo gotovo.

Za škropljenje se poslužujemo navadne trtne škropilnice. Škropljenje mora biti pravilno in pravočasno; začeti moramo takoj, ko smo opazili prve sledove plesni. Škropiti moramo vedno le ob suhem vremenu. Paziti moramo, da naškropimo vse listje, zlasti temeljito pa spodnji del listov. V slučaju, da bi nastopilo takoj za škropljenjem deževno vreme in bi spral dež raztopino z listov, moramo takoj nato ponovno škropiti.

Prvi škropimo meseca junija po osipanju krompirja; drugo škropljenje pa sledi tri do štiri tedne pozneje. V deževnih letih, ko se ta bolezen močno pojavlja, pa je potrebno tudi tretje škropljenje, in sicer v mesecu avgustu.

Škropimo vedno pravočasno in uspeh gotovo ne bo izostal.

Odgovornost. Učitelj: »Razložil sem vam, kaj je odgovornost. Ti, Tonček, povej mi sedaj za to en primer!« — Tonček: »Na primer: na hlačah sem potrgal vse gumbе razen enega. Ta nosi sedaj vso odgovornost.«

Še o naši narodni sramoti

Gospod urednik!

Članek o naši narodni sramoti v zadnji »Naši moči« smo prečitali s globokim zadoščenjem. Če kdo, je »Naša moč« zaradi svoje visoke naklade poklicana, da stoji na prednji straži za ohranitev čistosti in lepote našega slovenskega jezika. In kaj more grše onečastiti naš jezik, kot je preklinjanje ter ogabno govorjenje v tujih jezikih! Če dovolite, bom dopolnil članek še s nekaterimi mislimi.

Prva: Sport zajemlje vedno širše kroge našega ljudstva, predvsem mladine. Z globokim obžalovanjem pa moram ugotoviti, da s sportom raste tudi neotesanost, podivjanost, v znatni meri pa se širi z njim ono ostudno govorjenje, ki ste ga v članku obsodili. Ali voditelji raznih sportnih klubov in društev tega ne vidijo? Ali se ne zavedajo, da napravljajo slabo uslugo narodu, če mu vzgajajo sicer telesno močne člane, ki jim je pa duša zastupljena, srce pokvarjeno? V pravila slovenskega sportnega udejstvovanja naj se vstavijo določbe, po katerih bo preklinjanje ne samo prepovedano, temveč strogo (in eksemplarno) kaznivo. — Naravnost neumljivo pa je, da mora človek poslušati obsodbe vredno in blasfemično govorjenje celo na sportnih igriščih, ki so last in pod nadzorstvom katoliških mladinskih ustanov. Tudi če na takih igriščih nastopajo klubi, ki s domačimi samo tekmujejo, mora biti tako govorjenje onemogočeno. Tujec (na pr. romar), ki taki tekmi prisostvuje, tega ne more ločiti. Njemu daje misliti le bližina cerkve in katoliškega vzgajališča.

Druga: Nisem pravnik, pa mi ni znano, če imamo paragrafe zoper preklinjevalce. Če jih nimamo, jih moramo zahtevati. Vem pa, da imamo paragrafe zoper razne nespodobnosti. In med velike nespodobnosti spada gotovo bogokletno govorjenje, kakor se razodeva v laških in srbskih kletvicah. Zato mi je neumljivo, da oko postave niti ne trene, ko vidi pri belem dnevu na cesti guga-jočo se postavu pijanca, iz čigar ust se vsipajo gnojni kupi ostudnega laškega in srbskega blaga. Naše upravne oblasti naj bi dale podrejenim organom reda in varnosti najstrožje naročilo za preganjanje preklinjevalcev. Ako orožnik ali stražnik zaščiti žival, ki jo brezsrčni voznik pretepa, zahtevamo, da nam bodo zaščiteni vsaj toliko tudi naši otroci pred strupom javnih pocestnih bogokletnikov.

Tretja: Že v članku ste opozorili starše na njih dolžnosti v tem pogledu. Jaz bi pristavil še: Neodpustljivo je, da starši vodijo otroke v gostilne in to celo pozno v noč. V gostilni pri vinu in kvartah je za otroka visoka šola ostudnega govorjenja. Otroku je v gostilni dolgočasno. Zato mu pa ne uide nobena beseda pri sosednih mizah. Starši, ne bodimo s takim ravnanjem grobokopi srčne lepote lastnih otrok!

Bilo bi še mnogo povedati, a upam, da bo »Naša moč« temu sramotnemu poglavju posvetila še mnogo pažnje in si tako pridobila zaslugo, da je dosledno vodila boj zoper grdobijo preklinjanja.

I. V.:

Opredelitev kupcev v interesne panoge

Pri oglaševanju v strokovnem listu vemo kolikor toliko točno, kdo ga čita. Čeprav ima tak list razmeroma malo naročnikov, so vsaj ti več ali manj istega mišljenja in istega stremjenja glede na svoje poklicno življenje. Trгоvec bo takoj vedel, ali bi bilo priporočanje njegovega blaga v tem listu uspešno ali ne. Tako trгоvec s poljedelskimi stroji svojih predmetov ne bo oglaševal v znanstveni reviji in tvornica, ki izdeluje zdravniške aparate, ne bo priporočala svojih izdelkov v poljedelskem listu. Pač pa bo avtomobilist in trгоvec s čebelarstvi potrebščinami bo ponujal svoje blago v čebelarstvem listu. Oglas oziroma besedilo oglasa, prilagojeno potrebam čitateljev strokovnega lista, bo vse naročnike približno enako zanimalo in upati smemo, da smo z oglašom večino čitateljev opozorili na svoje izdelke.

Drugače pa je z nestrokovnimi listi. Tukaj so čitatelji različnih poklicev, različne izobrazbe, različnega naziranja in različnih potreb. Če je naklada časnika majhna, je malo upanja, da imajo naročniki skupne interese. Oglas v listu mora biti zato tako prirojen, da bo vsaj na splošno zanimal vse čitatele. Da bi v časopisu z malo naklado po vrsti obdelovali interesne panoge različnih čitateljev, se nam ne bi izplačalo, ker bi s posameznimi oglasi vedno le prav malo naročnikov zainteresirali.

Pri listih z veliko naklado je pa že drugače. Vzemimo primer, da šteje dežela, v kateri je list razširjen, okroglo 1.000.000 prebivalcev. Če se tiska časnik v nakladi 100.000 izvodov, potem vemo, da je naročnik vsak 10. prebivalec dežele. Čitateljev pa ima list prav gotovo več. Navadno prihaja list na očetov naslov, bere ga pa razen očeta še mati, sinovi, hčerke in drugi člani družine. Zelo često posojujejo naročniki svoj list še sosedom, znancem in prijateljem. V kavarnah in gostilnah, po društvi in čitalnicah ima list seveda še mnogo več čitateljev. Zato mirno lahko trdimo, da bereta časnik najmanj dve osebi — v našem primeru vsak 5. prebivalec! Iz tega nujno sledi, da berejo list prav vsi sloji naroda. Industrijalcu, trгоvcu in obrtniku je dana edinstvena prilika svoje izdelke in svoje blago priporočati ogromnemu številu prebivalcev z oglasi v takem listu.

Ker pa vsak predmet ni za vsakogar oziroma vsakdo ne ceni predmeta radi istih prednosti (n. pr. radioaparati cenijo eden radi glasbe, ki jo lahko poslušajo, drugi radi različnih predavanj, tretji radi petja itd.), morajo biti oglasi, s katerimi ponujamo svoje blago in svoje delo, tako sestavljeni, da jih tisti, katerim so namenjeni, takoj zapazijo in z zanimanjem berejo.

Rekli smo zadnjič, da je sicer nekaj lastnosti vsem ljudem kolikor toliko skupnih (tako: radovednost, veselje do lepega, želja po udobnosti itd.), vendar nam tako malo skupnih interesov ne more zadostovati v dosegu naših ciljev. Vsak izdelek in vsako blago na podlagi omenjenih lastnosti namreč ne vzbuja poželjenja po posesti ponujenih predmetov. Toda vsak predmet ima svoje prednosti, radi katerih je zaželen. Dober poznavalec blaga bo gotovo poznal njegove odlike in zato mu ne bo težko ugotoviti, kdo pride kot kupec izdelka v poštev. Sedaj mu je treba najti samo še »Ahilovo peto« ljudi, katere si hoče pridobiti kot kupce. Z opredelitvijo čitateljev v interesne panoge mu bo delo zelo olajšano. Opazil bo namreč, da imajo ljudje, ki pridejo kot kupci za njegovo blago v poštev, čeprav niso vsi istega stanu, skoro iste težnje in glede na blago tudi iste interese.

Recimo, da se bavimo s prodajo dečjega hraniva v obliki moke, ki je sestavljeno po najnovejših dognanjih in preizkušnjah zdravnikov, specialistov za otroške bolezni, in ki naj bo nadomestek materinega mleka. Znano je, da otroci, ki jih mati ne doji, niso baš odporni in so zato starši takih dojenčkov več ali manj vedno v skrbeh za svojega ljubljenečka. S to ugotovitvijo smo tudi že našli »Ahilovo peto« — občutljivo mesto tistih ljudi, katerim hočemo prodati dečje hranivo. S primernim besedilom s sliko ali brez nje (n. pr. slika dojenčka z napisom »zdravje vašega dojenčka« in kratek opis hraniva) bomo brez dvoma vse starše dojenčkov opozorili na naš izdelek in velik odstotek teh činiteljev bo kupel našega blaga.

Dr. B. M., Ljubljana:

O morški bolezni

Prosto po prof. dr. E. Starkensteinu.

Danes, ko vsi vprek potujemo, ne bo škodovalo, če slišite nekoliko tudi o morški bolezni. Morje si ni prilastilo popolnoma po pravici lastništva nad to boleznijo, kajti podobni pojavi kot pri morški bolezni se lahko prikažejo tudi pri vožnji z vlakom, z zrakoplovom, z vrtljakom in celo z dvigalom. Marsikdaj pa se ta bolezen pojavi tudi pri kakem plesalcu ali plesalki. Najbolj pa jo pač poznamo z morja in so jo kot tako omenjali že grški oče Hipokrates, pesnika Virgil in Horac in celo sam Cicero. Pa tudi pozneje ni bila opisovana samo v zdravniških pisarijah, ampak srečujemo njene opise, največkrat šaljive, v pre mnogih pripovednih knjigah. Pri nas si je Mlakar izposodil Trebušnika za našega reprezentanta te bolezni, a jo bomo našli tudi v mnogih drugih naših spisih.

Oglejmo si nekoliko njene pojave! V začetku se ti pojavi stopnjujejo od najlažjih motenj dobre volje, proti katerim se potnik z vso silo bori, pa do največje duševne potrtosti. Duševni boj in upor popotnika proti morški bolezni je značilen pojav njenega začetka. Vsak, kdor se prvič vozi po morju, pa čuti, da se mu bliža morska bolezen, se upira z vso silo proti nji. Tisti pa, ki so že večkrat potovali in zboleli, se kar mirno vdajo objemu neprijetne spremljevalke. Lepo počasi se sedaj približa lahna zmešanost mišljenja. Težko je sedaj trdno obdržati kako misel ali si jasno predstavljati karkoli, kajti vsako mišljenje povzroča neki napor in utrujenost. Predstave postanejo motne in fantazijske prav lena. Rok in nog se polasti svinčeno težka lenoba. Neizmerna brezbriznost do vsega popotnika zagrabi in naenkrat izgubi prav vse veselje do življenja. Ne bi se mu zdelo vredno posebnih žalosti, če bi ga smrt zagrabila za vrat. V tem položaju se nahaja popotnik najraje sam; s trudom se skuša še tu in tam pokoravati zakonom vljudnosti s tem, da se drugim prikloni z žalostno smešnim obrazom, ali da se skuša smejati kaki šali, toda njegov smeh je bolj daleč od smeha kot le kdaj. Ravno ta začetek bolezni je poln smešnosti, zlasti ker postane tak bolnik predmet vesele zabave sopotnikov, seveda toliko časa, dokler ne zbolijo tudi ta ali oni izmed njih. Radi tega posmeha okolice se boji popotnik iti k zdravniku, čeprav bi ga pri enakih pojavih na trdni zemlji takoj poklical. V začetku skuša vsak bolnik to bolezen tajiti, na tihem upajoč, da se bo že kako zmazal. Ravno to je namreč smešno, kako se kak gospod, poln časti in ponosa, pa tudi samozavesti, da se njega morska bolezen ne more pripeti, prepusti kot najbolj klavirno bitje na svetu v njeno naročje. Obraz zadobi izraz nečesa trpekega, tujega. Ždi se, kakor da bi bil zgneten iz voska. Če se sam pogleda v zrcalo, se mu zazdi,

kakor da strmi vanj neki tuj, njemu nepoznan obraz. V tem stadiju se včasih, a ne vselej, pojavi tudi močan glavobol, včasih tudi nespečnost. Na splošno pa je v tem stadiju spanje še vedno dovolj globoko, čeprav ne prinese pravega odpočitka in včasih bolnik že med njim bruha. Bolniku se po tem stanju zdi, da se premikajo različni predmeti. Z zapiranjem oči skuša to motno preganati, čeprav ne s prevelikim uspehom. Začenja se silna omotica, ki ni podobna vrtoglavici, ampak mučnemu občutju, da se pogrezajo tla pod nogami. Vsak neprijeten vonj povzroča pri bolniku velik stud. Včasih povzroči prav tak vonj, da se bolezen začne. To stanje se stopnjuje v skrajno brezbriznost, v sitost do življenja, popolno potrtost. Vsa slika je podobna sliki težke, brezupne melanholije, mrtve žalosti. Prav pomanjkanje vsake volje je vzrok, da pri tej bolezni ne poizkušajo bolniki s samomorom. Tak bolnik zdravniku ničesar ne odgovarja, ne more použiti nobenega od njega predpisane zdravila in zdravnik je prisiljen poslužiti se injekcij.

Tem duševnim pojavom pa se radi pridružijo tudi telesni, med katerimi stoji na prvem mestu bruhanje. Bruhanje se pojavi najrajiš takrat, ko je omotica dosegla neko višino. Izmeček je včasih pomešan z žolčem. Iz ust se cedi slina. Obraz je bled in na njem se prikaže mrzel znoj. V nekaterih primerih pa duševne težave niso tako velike. Bolnik nekaj časa bruha in že je preстал morsko bolezen. Udarci žile so mehki in število udarcev pade na minuto na petdeset, torej se zmanjša. Zmanjša se včasih tudi množina seči, čeprav ne preveč znatno. Lahko se pojavijo različne motnje v perilu. Včasih nastopi poprej in v večji množini, ali pa se zakasni, včasih pa kar izostane. Opazovali so tudi pospešen porod in splav radi morske bolezni. Doječim materam je v nekaterih primerih med to boleznijo izostalo mleko.

Morska bolezen ne napada vseh popotnikov in tudi pri tistih, ki jih je napadla, ni slika vedno enaka. Nekateri ljudje posebej nagibajo k njej in zbole že kmalu v začetku vožnje, nekateri takoj, ko stopijo na ladjo. Nekateri trpe na njej vso dolgo vožnjo in se pozdravijo šele po izkrcanju. Pri drugih bolnikih pa izgine bolezen že med vožnjo ali pa se vsaj močno omili. V nekaterih primerih pa se pojavi bolezen ponovno še v isti vožnji, čeprav jo je bolnik že enkrat preстал. Kljub vsem tem hudim pojavom in težavam pa se morska bolezen nikoli ne konča s smrtjo. Če kdo umre med morsko boleznijo, ne leži vzrok v njej, ampak v drugi težki bolezni, na kateri je trpel bolnik istočasno.

(Dalje prih.)

Kakor za dojenčkovo hranivo, tako je mogoče za vsak predmet ugotoviti interesno panogo ljudi, ki pride kot kupec najrazličnejših vrst blaga v poštev. Kakor smo že omenili, taka opredelitev dobremu poznavalcu blaga ne bo delala težko.

S to opredelitvijo sicer ne bomo dosegli, da bodo vsi naročniki lista naše oglase brali, toda pridobili bomo s tem neprimerno več: naše oglase bodo brali vsi tisti, katerim so prav za prav namenjeni in katere bo prepričevalno besedilo naših oglasov slej ali prej napotilo v našo trgovino.

Na lovu. Gospod Picek in Pacek sta šla zgodaj od doma. Na lov sta šla na zajce in jerebice. Vse jutro in ves dopoldan sta se junaško postavljala v bran jerebicam in zajcem in ničesar ujela. Vročina je proti poldnevu postajala že kar neznoša in Picek je čutil že hudo praznino v želodcu. »Imaš kaj za pod zob?« popraša Picek. — »Suh jezik imam,« pravi Pacek. — »No, pa sediva v senco in se okrepčajva! Jaz imam pa steklenico čevčka,« de Picek. Ko sta našla senco, ponudi gostoljubni Picek Packu steklenico. Žejni Pacek je krepko nagnil in kot bi trenil, je bila steklenica do polovice prazna. »Tako, sedaj pa ti s svojim suhim jezikom na dan,« pravi lačni Picek. — »Ganimam več,« pravi Pacek. »Zmočil sem si ga s tvojim čevčkom. Hvala.«

Ozdravila ga je. Gospa Zinka je mnogo trpela, ker je njen mož Milan sleherni večer ostajal pozno v noč v družbi. Nekoč je gospod Milan pozabil doma hišni ključ. Ko mu je šla gospa Zinka okrog polnoči odpirati, je tiho vprašala skozi ključavnico: »Ali si ti, Fedor?« — Od takrat ostaja gospod Milan doma, spi z odprtimi očmi in na nočni omarici ima samokres.

Sejmi v juniju 1937

(Po Misljanskem koledarju)

Prvi ponedeljek v Livoldu (Kočevje); ponedeljek po sv. Rešnjem Telesu v Litiji in Novi cerkvi; 1. v Stari cerkvi (Kočevje), Osilnici; 2. v Svirci in Motniku; 4. v Slovenski Bistrici, v Gor. Petrovcih, Turnišču in Križevcih; 5. v Koprivniku in na Travi; 6. na Vinici in na Gor. Ponikvi; 7. v Loškem potoku ter v Kapeli pri Brežicah; sv. Medarda dan na Rakitni; sv. Primoža dan v Tirni, pri sv. Primožu pri Blagovni, na Bregu pri Ptuj; 9. v Žužemberku, na Pilštajnu; 10. v Ložu; 13. v Starem trgu pri Poljanah, Polhovem gradu, Bruniku, Hotemozah, v Zdenski vasi, Trebnjem, Žireh, v Kozjem, Brežicah, pri Sv. Duhu, v St. Janžu pri Sp. Dravogradu, v Ločah pri Poljčanah, St. Janžu pri Taberzi, Rogatcu, Zalcu, v Kozjem, na Žigerškem vrhu pri Sevnici; 15. v Dobu, Kočevju, St. Vidu pri Stični, Semiču, Jagnjenici, pri Sv. Barbari, v Kostivnici, Mozirju, Lembahu, na Planini, pri Sv. Rozaliji, v Oplotnici in v St. Vidu pri Ložu; 14. v Hotedersčici in Ljutomeru; 16. v Prosenjakovcih; 17. v St. Vidu pri Grobelnem; 18. v Zalogu; 21. v Moravčah, v Veliki Loki in Laščah, v Gornji Lendavi, v Peklu pri Poljčanah, Bučah, Vrenjskih gorah, Smarju pri Jelšah, pri Sv. Urbanu (Celje), na Ponikvi; 22. v St. Juriju ob juž. žel., v Sevnici na Savi, v Šoštanj; 23. v Tržičah; 24. v St. Juriju pod Kumom, Črmošnjicah, Drnovem, Škofji Loki, Bohinjski Bistrici, Rovtah pri Logatcu, na Mirni, v Češnjicah, Ribnici, Višnji gori, St. Juriju pod Taborom, Konjicah, Laškem, pri St. Lenartu v Slov. gorah, v Podsredi, Zetalahh, na Ljubnem, v Razkrižju pri Ljutomeru; torek po kresu v Smartnem pri Litiji (živinski); 27. v Radečah pri Zidanem mostu, v Pricerkvi (Struge), v Beltincih, na Ponikvi; 28. v Mozlu (Kočevje), v Dokležovju; 29. na Savi (blagovni), v Gomilnici; 30. v Zagorju ob Savi, Mirni peči, na Mali gori, pri Sv. Mohorju, na Rakeku, v Olmlju, Rajhenburgu, Spodnji Poljskavi; 30. v Zrečah, pri Sv. Bolfenku v Slov. gorah, v Gornji Radgoni; ponedeljek po sv. Vidu v St. Vidu pri Blokah; ponedeljek po sv. Trojici v St. Jerneju; torek po sv. Alojziju v Metliki; ponedeljek pred kresom v Bučki, ponedeljek po kresu na Dvoru in St. Janžu pri Radečah; sobota pred sv. Janezom Krstnikom v Poljčanah; nedeljo po sv. Trojici v Gornjih Petrovcih; ponedeljek po Telovem v Dobrovniku; torek pred binkošti v Rakičanih; četrtek pred binkošti v Turnišču; ponedeljek po binkošti v Dolnji Lendavi.

Ivan Martelanc, Ljubljana:

Zavarovalna banka „Slovenija“

Donesek k slovenski zavarovalniški zgodovini.

Slovenci po padcu Bachovega absolutizma nismo bili pripravljeni na ustavno življenje, zato je vodstvo slovenske politike prevzela mešanica najrazličnejših elementov. Šele proti sedemdesetim letom sta se začeli kazati dve smeri slovenskega kulturnega in političnega prizadevanja, po českem vzorcu imenovani »Mladoslavenci« in »Staroslavenci«. Prvi so bili liberalnejši nazorov, na čelu so jim stali dr. Josip Vošnjak, dr. Razlag, dr. V. Zarnik, dr. Lavrič, Božidar Raič ter Davorin Trstenjak, vodje konservativnih »Staroslavencev« pa so bili dr. Bleiweis, dr. Costa, Toman, Svetec in drugi. Oboji so se pričeli ozirati po gospodarskih institucijah, ki bi jim služile kot finančno ozadje za njihovo politično organizacijo. »Mladoslavenci« so si pozimi leta 1871-72 ustanovili v Ljubljani »Narodno tiskarno« in preselili vanjo iz Maribora »Slovenski narod«. »Starci« so slabše izbrali, kajti lotili so se podjetja, ki mu niso bili kos in ki je radi tega bilo skozi leta njim in vsej slovenski politični in gospodarski dejavnosti v kamen spotike in padca. Bila je to zavarovalna banka »Slovenija«, časovno eno prvih slovenskih gospodarskih podjetij.

Kako je pravzaprav prišlo do ustanovitve zavarovalne banke »Slovenije«? Konec leta 1871 se je oglasil pri raznih slovenskih kulturnih in političnih delavcih neki pl. Treuenstein, se predstavljal kot zavarovalni strokovnjak ter jih nagovarjal, naj ustanove lastno slovensko zavarovalnico. Najprej je poskušal po Štajerskem, zelo si je prizadeval, da bi za svoj načrt pridobil dr. Josipa Vošnjaka, a ni šlo tako gladko. Tu ni bilo denarja za delnice (Vošnjak), drugje se je zadeva vendarle zdela preveč tvegana, tretjim pa mož ni bil povšeči. Uspel pa je v Ljubljani, kjer je za svoj načrt navdušil bivšega ljubljanskega župana dr. Etbina Henrika Costo.

Ze s tem, da se je organizacija zavarovalnice naslonila na osebo dr. Coste, na moža, ki ni bil doma v gospodarskih stvarih, je bila njena usoda skorajda zapečatenata. Iz tega bi smeli tudi sklepati, da je Treuenstein mislil le nase, ko je zasnoval to podjetje in mu ni bil pri srečo dobrobit slovenskega ljudstva, kakor je na vsa usta hitel ob vsaki priliki zatrjevati. Je pač to bil čas pred znanim dunajskim polomom (maja 1873). Vsak dan je prinesel nove delniške družbe in na dunajski borzi se je razvila nezdružna spekulacija s papirji, ki je zajela ne le široke kroge meščanstva, ampak se kot bolezen razširila tudi na deželo; papirji so od dne do dne skokoma rasti, za še tako ničvredne delnice so se ljudje kar trgali; preprosti mali ljudje so dvigali iz hranilnice varno naloženi denar in ga kopicili na dunajski borzi. Treuenstein je znal spretno izrabiti trenutno razpoloženje naroda za svoje prikriti namene. — Dne 25. januarja 1872 sta Costa in Treuenstein že dobila koncesijo za novo zavarovalno podjetje. Takoj se je osnoval prvi upravni odbor, ki mu je po imenu predsedoval knez Salm-Reiferscheid iz Novega Celja, dejanski vodja zavarovalnice pa je bil dr. Costa kot podpredsednik.

Prva občna zavarovalna banka Slovenija je po prvotnem načrtu imela pravico izdati 3.000 delnic po 200 gld., kar bi znašalo 600.000 gld. Toda uprav-

ni svet je sklenil, da se sprva vplača le 40% po kurzu 85, tako da je za vsako delnico znašalo prvo vplačilo 68 gld. Tako ugodni plačilni pogoji in velika reklama po vseh slovenskih listih je kmalu privabila dovolj podpisnikov. Do septembra so delničarji vplačali že 175.000 gld. in upravni svet je pričel s poslovanjem. V seji 1. septembra so bili nastavljeni prvi uradniki, za upravnega direktorja je bil imenovan Treuenstein s 3.000 gld. letne plače. V ravnateljstvo so bili izvoljeni poleg Coste še dr. Val. Zarnik, dr. Valenta, A. Pirnat in K. Ahčin; vsak član ravnateljstva je prejemal 600 gld. letne plače in še sejinine. Že do tedaj se je za ustanovne stroške porabilo 28.000 gld.

Banka je pričela z delovanjem na veliko. Doma je trčila na močno konkurenco, zato je zaprosila za koncesijo tudi na Ogrskem ter nato razširila svoje poslovanje na Hrvaško, Ogrsko in v Galicijo, pričela je delovati tudi po Slovaškem. Sklenila je ustanoviti glavna zastopstva v Budimpešti, Novem Sadu in Zagrebu. Za vse to pa delniška glavica ni zadostovala in je bilo treba izdati nove delnice. V marcu 1873 se je tudi objavil poziv za doplačilo na prve delnice. Do prvega občnega zbora, ki se je vršil 29. maja 1873, je bilo oddanih 3.144 delnic po kurzu 85 in 465 al pari, kar znese skoro 300.000 gld. S temi sredstvi se je pričela snovati vnanja in notranja organizacija podjetja kar na široko. Ker je šlo Treuensteinu za hipen in bleščeč rezultat, je brez pomisleka izročal poverjeniške posle raznim židovskim agentom, ki so zlasti v Galiciji in na Ogrskem zavarovali vse od kraja. Škode so se od dne do dne množile, kupčija je bila občutno pasivna. Doma je banka vršila veliko reklamo po časopisu, objavljala je dosežene številčne rezultate, le izdatkov ni nikjer omenjala. V Ljubljani je v Zvezdi kupila kar tri hiše in se tja preselila z uradi, končno je brez potrebe kupila še tako zvano »Šmifabrikco«.

(Dalje sledi.)

1 Viri in literatura:

1. Dr. Ivan Prijatelj, Kersnik in njegova doba (Janko Kersnik 6) I, II.
2. Dr. Josip Vošnjak, Spomini I, II.
3. Franc Erjavec, Zgodovina katoliškega gibanja na Slovenskem.
4. Razni letniki »Slovenec«, »Slovenskega Naroda« in »Novice«.

S tem člankom smo nameravali podati le zgodovinski pregled prve slovenske zavarovalnice po navedenih virih, ne da bi se spuščali v zavarovalno-tehnično kritiko banke »Slovenije«.

² Dr. Costo karakterizira njegov politični nasprotnik dr. J. Vošnjak takole: »Rojen je bil v Novem mestu, Nemeček po rodu, a je za silo lomil kranjsko špraho. Po poklicu je bil advokat. Bil je prijatelj dr. Bleiweisa, sotrudnik njegovih »Novic« ter njegov pravni svetovalec pri listu in tudi sicer. Po Bleiweisovem prizadevanju je postal predsednik Matice slovenske, dasi je dejanski bil uskok iz nemškega tabora; leta 1865 je bil kot slovenski kandidat izvoljen za ljubljanskega župana. Ker pri poznejših volitvah ni bilo pričakovati, da bi bil ponovno izvoljen, je preprečil izvolitev Slovenca za župana s tem, da je diktiral volilno abstinenco. Tako je slovenski stvarni mnogo škodoval. Na gospodarskem polju mu je vse spodletelo, polom banke »Slovenije« pa ga je tako potrl, da je tudi fizično opešal. Umrl je leta 1875, star komaj 43 let.« — O Costi imamo nemški življenjepis, ki ga je izdala Matica, pa je tako tendenčno pisan in poln hvale, da je težko ločiti v njem zrno od praznih plev.

Zlatorogovo TERPENTINOVO MILO

Zakaj godrnja njegova gospodinja?

Zato, ker snovi, ki jih z znojem izloča koža, posebno trdno prilepijo nesnago na perilo. Toda čemu jeza? Saj Zlatorogovo terpentinsko milo s svojo obilo in gosto peno z lahkoto razkroji vsako, pa tudi to nesnago. Perilo je po pranju kakor novo, snežno belo in duhteče.